

УДК 159,942

Хамазюк Ольга Миколаївна

доктор філософії з освітніх, педагогічних наук

доцент кафедри іноземних мов

Національна академія Державної прикордонної служби України ім. Богдана Хмельницького, Україна

Khamaziuk Olha

PhD in Educational, Pedagogical Sciences

Associate Professor of Foreign Languages Department

Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, Ukraine

ORCID: 0000-0002-8545-9958

[https://doi.org/10.60022/3\(2\)-7-GF](https://doi.org/10.60022/3(2)-7-GF)

ПРИНЦИПИ ВИКЛАДАННЯ СЛОВАЦЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

PRINCIPLES OF TEACHING SLOVAK LANGUAGE FOR PROFESSIONAL PURPOSES

Анотація. У статті досліджено методичні принципи викладання словацької мови для майбутніх офіцерів-прикордонників. Зазначається, що така підготовка, яка здійснюється за професійним спрямуванням (LSP), є стратегічним імперативом для України, оскільки забезпечує ефективну комунікацію з іноземними партнерами та впливає на національну безпеку.

На основі аналізу потреб та досліджень у галузі LSP було визначено низку ключових принципів: принцип свідомості, принцип міцності засвоєння матеріалу та принцип посильності.

Особливу увагу приділено ситуативно-орієнтованому підходу, який є найефективнішим інструментом у підготовці офіцерів, що зміщує акцент з абстрактного вивчення правил на виконання реалістичних професійних завдань. Вона передбачає відпрацювання сценаріїв. Такий підхід допомагає розвивати і мовні навички, і професійні якості.

Критично важливою є інтеграція культурного контексту. Розуміння культурних норм, невербальної комунікації та дипломатичного протоколу є вирішальним для налагодження взаєморозуміння та ведення переговорів. Також запропоновано переглянути систему оцінювання, зосередившись на оцінюванні на основі виконання практичних завдань, а не на традиційних тестах. Методи, що базуються на сценаріях і портфоліо, дозволять об'єктивно оцінити здатність офіцерів застосовувати свої знання в умовах, наближених до реальних.

Результати аналізу чинної програми Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького підтверджують її відповідність принципам LSP. Водночас, виявлено значний потенціал для її вдосконалення, зокрема через збільшення частки кризових сценаріїв та поглиблення міжкультурної підготовки на заняттях. Запропоновані в статті рекомендації дозволять створити науково обґрунтовану та практично орієнтовану модель навчання, що підвищить якість підготовки кадрів і, як наслідок, зміцнить безпеку державного кордону України.

Ключові слова: мова за професійним спрямуванням, офіцери-прикордонники, ситуативно-орієнтований підхід, словацька мова, міжкультурна компетенція, іншомовне спілкування

Abstract. The article examines the methodological principles of teaching Slovak language to future border guard officers, which is carried out in accordance with the Language for Specific Purposes (LSP) approach. It is proved that such training is a strategic imperative for Ukraine, as it ensures effective communication with foreign partners and affects national security. An analysis of the current situation confirms that the border service has gone beyond traditional patrolling and requires close international cooperation, in particular with neighboring Slovakia.

Based on an analysis of needs and research in the field of LSP, a number of key principles have been identified: the principle of awareness, which forms internal motivation to learn; the principle of durability

of learning, which is achieved through the practical application of language; and the principle of feasibility, which requires careful selection of teaching materials. Particular attention is paid to the task-based approach (Task-Based Learning, TBL), which is the most effective tool in preparing officers for dynamic and stressful situations. This approach involves simulating real-life scenarios, such as document checks, conflict de-escalation, and joint patrols.

The importance of integrating cultural context for the development of intercultural competence, which is crucial for negotiating and establishing mutual understanding with foreign colleagues, is also explored. In addition, a modular training program has been proposed, which includes modules on basic and operational communication, situational and intercultural competence, as well as recommendations for revising the assessment system. Instead of traditional tests, assessment based on practical tasks and the use of portfolios is proposed.

The results of the analysis of the current program of the Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine confirm its compliance with the LSP principles. At the same time, significant potential for improvement has been identified, in particular through an increase in the proportion of crisis scenarios and the deepening of intercultural training. The recommendations proposed in the article will make it possible to create a more scientifically sound and practically oriented training model, which will improve the quality of personnel training and strengthen the security of Ukraine's state border.

Keywords: *language for professional purposes, border guard officers, situation-oriented approach, Slovak language, intercultural competence, foreign language communication*

Постановка проблеми. Наразі сучасна система вищої освіти України активно здійснює трансформацію, орієнтуючись на європейські цінності та досвід, зокрема на підвищення якості освіти й забезпечення належної підготовки майбутніх фахівців правоохоронної сфери. Цей процес є частиною ширшої інтеграції освітнього простору України в європейський, що робить актуальним запозичення інноваційних практик.

Професійно орієнтоване навчання іноземних мов (*англ.* Language for Specific Purposes, далі – LSP) виступає ключовим інструментом у цьому контексті. Його сутність полягає в інтеграції вивчення мови зі спеціалізованими дисциплінами, що дозволяє майбутнім спеціалістам використовувати здобуті знання у своїй професійній діяльності за допомогою іноземної мови. Це є особливо важливим для прикордонників, чия діяльність є невід’ємною частиною міжнародної взаємодії, так як роль фахівця з охорони кордону у сучасному світі значно розширилася, виходячи за межі традиційного патрулювання державних рубежів. Зокрема, прикордонне відомство наразі бере участь у різноманітних міжнародних проектах, здійснює боротьбу з тероризмом і транскордонною злочинністю, веде бойові дії у складі сил оборони України й інші види діяльності, що вимагають тісної співпраці з іноземними партнерами та місцевим населенням [1; 2]. Все це, у свою чергу, робить пряме та безперешкодне спілкування зі співробітниками суміжних правоохоронних відомств і громадянами країн Європи стратегічним активом нашої держави.

У контексті зовнішніх загроз український кордон із країнами Європейського союзу (далі – ЄС), зокрема зі Словаччиною, набуває ключового значення, адже це не просто адміністративна межа, а фронтова лінія захисту європейського та трансатлантичного простору. І офіцери, які несуть службу на цій ділянці кордону, є представниками України перед першою лінією ЄС. Їхня здатність чітко, недвозначно та професійно взаємодіяти зі словацькими колегами в реальному часі, розуміти специфічну термінологію та процедури, безпосередньо впливає на ефективність боротьби з транснаціональною злочинністю (контрабандою, нелегальною міграцією, кіберзагрозами й іншими викликами, які носять гібридний характер). Мовний бар’єр у цій сфері є не просто незручністю, а уразливістю в системі безпеки. Отож, це дослідження дозволить створити науково обґрунтовану, ефективну модель навчання, яка надасть змогу покращити якість підготовки кадрів і співпраці з ключовим партнером України по ЄС – Словаччиною – і, як результат, підвищити рівень захисту державного кордону України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Особливості викладання іноземних мов за професійним спрямуванням для фахівців охорони кордонів детально висвітлені в міжнародній і вітчизняній науковій літературі. З українських вчених це питання розглядали В. Мичковська [3], Л. Романишина [4], Т. Щеголева [5], І. Кустовська [6], А. Балендр [7]. В іноземних джерелах питання мовної підготовки менш досліджували в останні роки. Європейські науковці звертались в основному до питань мовної підготовки правоохоронних сил і збройних сил [8], у тому числі стратегії мовної підготовки правоохоронців [9].

Метою статті є обґрунтування та розробка методичних принципів викладання словацької мови за професійним спрямуванням для майбутніх офіцерів-прикордонників, спрямованих на формування

у них спеціалізованої мовно-комунікативної компетенції, необхідної для ефективного виконання службових обов'язків на словацько-українському кордоні.

Виклад основного матеріалу. Навчання мовам для спеціальних цілей є підходом, що зосереджений на задоволенні «невідкладних і дуже специфічних потреб здобувачів вищої освіти, які використовують мову як інструмент у своїй освіті, підготовці чи роботі» [10]. На відміну від загальних мовних курсів або навчальних дисциплін, які зосереджені на широкому спектрі комунікативних ситуацій, LSP має на меті розвиток компетенції у вузькопрофільній галузі, наприклад, в юридичній або військовій сфері. Саме такий підхід ідеально підходить для підготовки прикордонників, оскільки він безпосередньо пов'язує результати навчання з їхніми майбутніми службовими обов'язками.

Для ефективної реалізації LSP необхідно керуватися низкою загальнодидактичних принципів, які адаптовані до специфіки іншомовної підготовки фахівців з охорони кордонів. По-перше, це *принцип свідомості*, що є основоположним в педагогіці, та передбачає, що навчальний процес повинен бути цілеспрямованим і свідомим, а матеріал занять має сприяти розвитку пізнавальних здібностей. Для майбутніх офіцерів це означає розуміння, чому конкретні терміни та комунікативні зразки є важливими для їхніх професійних обов'язків, що, своєю чергою, формує їхню внутрішню мотивацію до навчання. По-друге, *принцип міцності засвоєння матеріалу* є критичним для висококонтекстних, нестандартних (кризових) ситуацій. Міцність досягається не шляхом механічного запам'ятовування, а через багаторазове застосування мови для розв'язання реальних проблем. Нарешті, *принцип посильності* вимагає ретельного відбору навчального матеріалу та вправ, які відповідають рівню підготовки здобувачів вищої освіти. Це особливо актуально в умовах інтенсивного вивчення мови, де навчання відбувається з повним або частковим відривом від виконання службових обов'язків [11].

Центральним елементом будь-якої ефективної програми LSP є *детальний аналіз потреб*. Цей процес нерозривно пов'язаний з *дослідженням домену* – методикою, що дозволяє описати мову, яка використовується в конкретному реальному контексті, наприклад, у суді чи пункті пропуску через державний кордон. Важливо розуміти, що перехід від традиційних методів до сучасних у професійній підготовці не є випадковим. Сучасне військове та правоохоронне середовище стало значно складнішим, вимагаючи від персоналу відомств і служб взаємодії в різноманітних, нетрадиційних місцях і завданнях [1; 2]. Ця нова операційна реальність створює специфічні та високоартісні мовні потреби (наприклад, здатність до деескалації чи ведення переговорів), які не можуть бути задоволені застарілими, граматико-орієнтованими підходами. Отже, щоб створити ефективну навчальну програму, необхідно спочатку провести системний аналіз професійного «домену», щоб точно визначити, які мовні засоби та комунікативні моделі є необхідними. Результати цього аналізу безпосередньо формують зміст програми, роблячи її цілеспрямованою та практично ефективною.

Основним підходом до викладання словацької мови для офіцерів-прикордонників має стати *комунікативний підхід*, головна мета якого полягає у формуванні вміння використовувати мову в реальних ситуаціях для досягнення взаєморозуміння. Такий підхід різко контрастує з традиційними методами, які зосереджувалися на вивченні мови як абстрактної системи знань, а не як інструменту для спілкування. Навчальна програма Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (далі – НАДПСУ) вже частково відповідає цьому, оскільки її метою є підготовка офіцера, який володіє «іншомовною комунікативною компетенцією» для виконання своїх службових обов'язків [12]. Традиційні методи навчання, такі як *граматико-перекладний* або *аудіолінгвальний*, часто є недостатніми для лінгвістичних вимог сучасного військового середовища. Хоча вони закладають базові знання граматики та вимови, вони не готують персонал до динамічних ситуацій з високим рівнем стресу. У зв'язку з цим, найбільш ефективним інструментом є *ситуативно-орієнтований підхід* (англ. Task-Based Learning, далі – TBL), що вимагає від здобувачів вищої освіти виконання різноманітних інтерактивних завдань і зміщує акцент з вивчення граматичних правил на виконання майбутніх професійних завдань.

Переваги TBL для професійної підготовки є численними, оскільки він сприяє підвищенню операційної готовності та вільному володінню мовою, а також значно збільшує мотивацію здобувачів вищої освіти (далі – ЗВО), оскільки вони бачать прямий зв'язок між навчанням і майбутньою професійною діяльністю. Практичне застосування мовних навичок у реалістичних сценаріях покращує пам'ять і сприяє кращому засвоєнню. TBL допомагає розвивати такі ключові навички, як ясність, стислість і впевненість у спілкуванні в умовах, які імітують реальні.

Безпосередньою реалізацією TBL є ситуаційні вправи та рольові ігри. Це імітовані реальні ситуації, які змушують майбутніх офіцерів-прикордонників миттєво реагувати та використовувати іноземну мову в динамічному середовищі. Рекомендовані нами сценарії включають імітацію патрулювання державного кордону, виконання процедур прикордонного контролю у пункті пропуску чи деескалацію

конфліктних ситуацій.

Ключовим принципом при цьому, що часто недооцінюється, є *інтеграція культурного контексту*, що є невід’ємною частиною мови, так як без вивчення культури навчальний процес буде неповним і неточним. Для прикордонників це означає не тільки вивчення мови, а й розуміння культурних норм, що є вирішальним для налагодження взаєморозуміння, ведення переговорів в рамках міжнародних заходів тощо.

Професійна мова є функціональним різновидом стандартної мови, який має власну спеціалізовану термінологію та фразеологію. Ця мова не має власної унікальної граматики чи фонетики, але її спеціалізований лексикон є першочерговим для забезпечення порозуміння між колегами.

Аналіз словацької прикордонної термінології свідчить про наявність специфічних конструкцій і лексичних одиниць. Приклади включають двокомпонентні терміни, такі як *hraničná kontrola* (прикордонний контроль), *cestovný doklad* (паспортний документ), *nelegálna migrácia* (нелегальна міграція). Також зустрічаються трикомпонентні конструкції, наприклад, *integrované riadenie hraníc* (інтегроване управління кордонами). Поширеним способом утворення нової лексики є запозичення термінів з інших мов. Такі терміни та конструкції мають бути інтегровані в практичні сценарії, що базуються на реальному операційному та правовому контексті. Наприклад, спільні патрулювання з словацькими колегами потребують володіння процедурною мовою та фразами для налагодження контакту. Так само, розуміння правових норм перетину кордону є основою для розробки сценаріїв, що імітують ситуації з подорожуючими через державний кордон, які не мають належних документів або шукають тимчасовий захист.

Таблиця 1

Приклади використання слів у розмовних ситуаціях

Термін словацькою мовою	Переклад українською мовою	Тип комунікації	Сценарій для відпрацювання
<i>cestovný doklad</i>	Паспортний документ	Процедурна, офіційна	Перевірка документів у пункті пропуску; роз’яснення вимог до документів для подорожей
<i>hraničná kontrola</i>	Прикордонний контроль	Процедурна, службова	Розмова з колегою про порядок проведення контролю; обмін інформацією
<i>nelegálna migrácia</i>	Нелегальна міграція	Офіційна, спеціальна	Складання рапорту; обговорення ситуації з колегами
<i>dovidenia/ dovi</i>	До побачення	Загальна, ввічлива	Завершення розмови з мандрівником або колегою; дотримання культури прикордонного контролю
<i>chvilku, prosím</i>	Хвилинку, будь ласка	Побутова, службова	Звернення до особи з проханням зачекати під час перевірки документів або розмови

Джерело: складено автором

Здійснений нами аналіз існуючої програми «Словацька мова за професійним спрямуванням» в НАДПСУ показує, що її мета – підготовка майбутнього офіцера Державної прикордонної служби України, який здатний застосовувати під час виконання своїх службових обов’язків у пунктах пропуску через державний кордон України знання словацької мови, а саме відповідні комунікативні навички у рамках лінгвістичної, комунікативної та лінгвокраїнознавчої компетентностей [12] – відповідають принципам LSP. Особливо важливим є тісний зв’язок цієї дисципліни з іншими дисциплінами, такими як «Прикордонна служба» та «Прикордонний контроль», що свідчить про професійну орієнтацію та підтверджує стратегічний характер програми.

На основі вищезазначених принципів та аналізу контексту можемо розробити модульну навчальну програму, що базується на ситуативно-орієнтованому підході й яка включає саме ті модулі, які варто враховувати при створенні навчальних курсів/ дисциплін для майбутніх офіцерів-прикордонників.

Таблиця 2

Модульна навчальна програма

Модуль I: Базова та загальнопрофесійна комунікація	
Фокус:	Вивчення основної граматики та загального лексикону для повсякденних та професійних взаємодій. Мета – сформувати початкову впевненість і плавність мовлення.
Завдання:	Рольова гра «Знайомство з колегою», коротка самопрезентація, розмова про професійні обов’язки та робочий день.

Продовження таблиці 2

Модуль II: Оперативна та правова термінологія	
Фокус:	Опанування спеціалізованого лексику та фраз, пов'язаних з прикордонним контролем, документацією та процедурами.
Завдання:	Сценарій перевірки транспортного засобу, де офіцер повинен попросити пред'явити документи на транспортний засіб і вантаж, пояснити процедури та використовувати ключові терміни, такі як <i>cestovný doklad</i> та <i>technický preukaz</i> .
Модуль III: Ситуативна та тактична комунікація	
Фокус:	Робота з нестандартними (кризовими) ситуаціями. Це основа навчання за TBL [1].
Завдання:	Імітація ситуації, коли подорожуючий через державний кордон звертається з проханням про тимчасовий захист, сценарій деескалації напруги з особою, що відмовляється співпрацювати, чи проведення короткої наради/ брифінгу перед спільним патрулюванням.
Модуль IV: Міжкультурна компетенція	
Фокус:	Розуміння культурних норм, невербальної комунікації та дипломатичного протоколу для налагодження міжнародної співпраці.
Завдання:	Сценарій, що вимагає переговорів або вирішення проблеми зі словацьким колегою, імітація зустрічі з місцевими органами влади під час гуманітарної місії.
Модуль V: Самостійна робота та безперервна освіта	
Фокус:	Забезпечення принципу безперервності мовної підготовки.
Завдання:	Розробка особистого плану підтримки мовного рівня, використання ресурсів та інструментів для самооцінки.

Джерело: складено автором

При цьому рекомендовано, аби система оцінювання змістила фокус з традиційних тестів (що перевіряють знання) на методи, які оцінюють здатність ЗВО виконувати завдання в умовах, наближених до реальних (це ключова відмінність між навчанням, орієнтованим на знання, і навчанням, орієнтованим на навички). Рекомендовані методи оцінювання включають: оцінювання на основі сценаріїв: оцінка ефективності виконання ЗВО змодельованого завдання за допомогою критеріїв, що вимірюють плавність мовлення, точність, ясність та успішне виконання завдання; портфоліо: збірка робіт ЗВО, включаючи письмові рапорти про результати служби, розшифровані діалоги та рефлексивні звіти.

Навчальна програма НАДПСУ теж визнає важливість оцінювання, підкреслюючи здатність демонструвати знання, розуміння та застосування. Далі представлено аналіз, який показує, наскільки поточна програма відповідає сучасним принципам LSP [3].

Таблиця 3

Принципи LSP

Принципи LSP	Відповідність програми НАДПСУ	Доказ з навчальних матеріалів	Рекомендації щодо покращення
Аналіз потреб	Висока	Основне завдання – підготовка курсантів до використання словацької мови у службовій діяльності.	Провести більш деталізований аналіз конкретних комунікативних ситуацій на реальних ППР.
Ситуативно-орієнтований підхід (TBL)	Помірна	Програма включає практичні заняття, рольові ігри.	Збільшити частку сценаріїв, що імітують нестандартні (кризові) ситуації
Міжкультурна компетенція	Помірна	Метою є виховання культури іншомовного спілкування.	Інтегрувати більше матеріалів, що розкривають культурні особливості та невербальну комунікацію.
Оцінювання на основі виконання	Помірна	Передбачає перевірку знань, розуміння та застосування.	Доповнити традиційні тести оцінюванням на основі виконання практичних завдань у змодельованих ситуаціях.

Джерело: складено автором

Висновки. Забезпечення ефективної мовної підготовки майбутніх офіцерів-прикордонників, особливо щодо мов суміжних західноєвропейських країн, у тому числі й словацької мови, є не просто академічним завданням, а стратегічним імперативом для України. Це безпосередньо впливає на національну безпеку й ефективність міжнародної співпраці. Вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням (LSP) виходить за рамки традиційного викладання граматики та лексики, оскільки зосереджується на практичних, ситуативно-орієнтованих завданнях, що безпосередньо пов'язані зі

службовими обов'язками.

Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, як ключовий заклад у підготовці цих фахівців, вже інтегрувала принципи LSP у свою навчальну програму зі словацької мови. Метою цієї програми є формування у майбутніх офіцерів здатності застосовувати знання словацької мови у пунктах пропуску та під час виконання своїх службових обов'язків. Проте, як показує аналіз, існує значний потенціал для її подальшого вдосконалення, особливо у сферах, які вимагають глибокої адаптації до динамічних і непередбачуваних умов прикордонної служби.

Одним із ключових аспектів, що потребують посиленої уваги, є впровадження ситуативно-орієнтованого підходу (Task-Based Learning, TBL). Це методологія, що зміщує акцент з абстрактного вивчення правил на виконання реалістичних професійних завдань. Для майбутніх офіцерів це означає не просто вивчення термінології, а відпрацювання сценаріїв, таких як перевірка документів, деескалація конфліктних (нестандартних) ситуацій і проведення спільних патрулювань зі словацькими колегами. Навіть якщо поточна програма включає рольові ігри, частка сценаріїв, що імітують кризові ситуації, має бути збільшена, так як застосування TBL допомагає розвивати не лише мовні навички ЗВО, а й такі важливі професійні якості, як ясність, стислість та впевненість у спілкуванні в умовах високого стресу.

Крім того, критично важливим є поглиблення міжкультурної компетенції. Прикордонна служба – сфера, де взаємодія з іноземними колегами та громадянами є повсякденною реальністю. Розуміння культурних норм, невербальної комунікації та дипломатичного протоколу є вирішальним для успішного налагодження взаєморозуміння та ведення переговорів. Отож, навчальна програма повинна інтегрувати більше матеріалів, що розкривають ці аспекти, щоб підготувати офіцерів до ефективної комунікації в різноманітних міжкультурних ситуаціях.

Нарешті, слід переглянути систему оцінювання, зосередившись на оцінюванні на основі виконання практичних завдань замість традиційних тестів. Методи, що базуються на сценаріях і портфоліо, дозволяють об'єктивно оцінити здатність офіцерів застосовувати свої знання та навички в умовах, наближених до реальних. Саме такий підхід забезпечує володіння випускниками не тільки теоретичними знаннями, але й їхню готовність до негайного й ефективного виконання своїх службових обов'язків на кордоні. Отже, інтеграція цих рекомендацій дозволить створити науково обґрунтовану та практично орієнтовану модель навчання, яка значно підвищить якість підготовки кадрів і, як наслідок, зміцнить безпеку державного кордону України.

Список використаних джерел

1. Mihaila Lica Gabriela, Negoescu Alina. The Importance of Task-Based Learning and Scenario-Driven Exercises in the Teaching of Military English. International conference «Knowledge-based organization» No. 31(2). 2025. P.181-185. DOI: 10.2478/kbo-2025-0066.
2. Керівники прикордонних відомств України та Словаччини обговорили прикордонне співробітництво та охорону кордону. URL: <https://surl.li/wgapow>.
3. Мичковська Ванда. Особливості викладання навчальної дисципліни «польська мова за професійним спрямуванням» у процесі підготовки майбутніх офіцерів-філологів. Актуальні питання у сучасній науці. Серія: Педагогіка, № 6(24). 2024. С.928-944. URL: <https://dspace.nadpsu.edu.ua/handle/123456789/4454>.
4. Романишина Людмила, Блощинський Ігор, Казакова Наталія. Сучасні методи навчання англійської мови курсантів вищих військових навчальних закладів України. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2020. С. 226-235. DOI: 10.24139/2312-5993/2020.10/226-235.
5. Щеголева Тетяна. Особливості викладання навчальної дисципліни «Практичний курс основної іноземної мови» курсантам першого року навчання. Молодь і ринок №6 (204). 2022. С.150-155. DOI: 10.24919/2308-4634.2022.265799.
6. Хамазюк Ольга, Кустовська Ірина. Застосування проєктної методики у викладанні іноземних мов. Вісник науки та освіти. Серія «Філологія», № 6 (36). 2025. С. 622-635. DOI: 10.52058/2786-6165-2025-6(36)-622-635.
7. A Balendr, O Komarnytska, O Islamova, O Khamaziuk, P Lusan, A Biliavets. Online learning facilitation in border guards' foreign language training. Laplage in Journal, № 7(2). 2021. P. 336-345. DOI: 10.24115/S2446-6220202172743p.336-345.
8. Lenka Nagyová, Jozef Matis. Language Training of Members of Dispositional Groups. Security Dimensions. International and National Studies. Issue No 45. 2023. P. 107-142. URL: <https://surl.li/bcnicq>.
9. Gabriella Ürmösné Simon, Judit Borszéli, Nóra Barnucz, Erna Uricska. The role of languages for law enforcement purposes in higher education: the introduction of the new foreign language strategy at the UPS, Hungary. Košická bezpečnostná revue. Vol. 12, No. 1 (2022), P. 112-121. URL: <https://surl.lu/xactel>.

10. Language for specific purposes. Wikipedia. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Language_for_specific_purposes.

11. Г. Євсєєва. Парадигма дидактичних принципів викладання у вищій школі в умовах дистанційної освіти. Матеріали III освітнього форуму академічної спільноти «Готуємо фахівців для відбудови України». С. 6-14.

12. Силабус навчальної дисципліни Фб 16.4 «Словацька мова за професійним спрямуванням». URL: <https://surl.li/rgqemb>

References

1. Lica Gabriela, M., & Alina, N. (2025). The Importance of Task-Based Learning and Scenario-Driven Exercises in the Teaching of Military English. *International Conference «Knowledge-based organization», 31(2)*, 181-185. doi: 10.2478/kbo-2025-0066 [in English]

2. Kerivnyky prykordonnykh vidomstv Ukrainy ta Slovachchyny obhovoryly prykordonne spivrobotnytstvo ta okhoronu kordonu. (n.d.). State Border Guard Service of Ukraine. Retrieved September 10, 2025. <https://surl.li/wgapow> [in Ukrainian]

3. Mychkovska, V. (2024). Osoblyvosti vykladannya navchalnoyi dystsypliny «polska mova za profesiynym spryamuvanniam» u protsesi pidhotovky maybutnih ofitseriv-filolohiv. *Aktualni pytannya u suchasniy nausti. Seriya: Pedahohika, 6(24)*, 928-944. Retrieved from <https://dspace.nadpsu.edu.ua/handle/123456789/4454> [in Ukrainian]

4. Romanyshyna, L., Bloschynskyi, I., & Kazakova, N. (2020). Suchasni metody navchannya anhliyskoi movy kursantiv vyshchyykh viyskovykh navchalnykh zakladiv Ukrainy. *Pedahohichni nauky: teoriya, istoriya, innovatsiyni tekhnolohiyi, 226-235*. doi: 10.24139/2312-5993/2020.10/226-235 [in Ukrainian]

5. Schehilyeva, T. (2022). Osoblyvosti vykladannya navchalnoyi dystsypliny «Praktychnyi kurs osnovnoi inozemnoi movy» kursantam pershoho roku navchannya. *Molod i rynok, 6(204)*, 150-155. doi: 10.24919/2308-4634.2022.265799 [in Ukrainian]

6. Khamaziuk, O., & Kustovska, I. (2025). Zastosuvannya proyektnoi metodyky u vykladanni inozemnykh mov. *Visnyk nauky ta osvity. Seriya Filolohiya, 6(36)*, 622-635. doi: 10.52058/2786-6165-2025-6(36)-622-635 [in Ukrainian]

7. Balendr, A., Komarnytska, O., Islamova, O., Khamaziuk, O., Lusan, P., & Biliavets, A. (2021). Online learning facilitation in border guards' foreign language training. *Laplage in Journal, 7(2)*, 336-345. doi: 10.24115/S2446-6220202172743p.336-345 [in English]

8. Nagyová, L., & Matis, J. (2023). Language Training of Members of Dispositional Groups. *Security Dimensions. International and National Studies, (45)*, 107-142. Retrieved from <https://surl.li/bcnicq> [in English]

9. Ürmösné Simon, G., Borszéki, J., Barnucz, N., & Uricska, E. (2022). The role of languages for law enforcement purposes in higher education: the introduction of the new foreign language strategy at the UPS, Hungary. *Košická bezpečnostná revue, 12(1)*, 112-121. Retrieved from <https://surl.lu/xactel> [in English]

10. Wikipedia. (n.d.). *Language for specific purposes*. https://en.wikipedia.org/wiki/Language_for_specific_purposes [in English]

11. Yevsieieva, H. (2023). *Paradigma didaktichnyh pritsnipiv vykladannya u vyshchii shkoli v umovah dystantsiynoi osvity*. Materials III Educational Forum of the Academic Community: We are training specialists for the reconstruction of Ukraine. 6-14. [in Ukrainian]

12. Syllabus navchalnoi dystsypliny Fb 16.4 «Slovatska mova za profesiinym spryamuvanniam». (2024). Natsionalna akademiia Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy imeni Bohdana Khmelnytskoho. <https://surl.li/rgqemb> [in Ukrainian]